No. 111. ZATURDAG 19 SEPTEMBER. 1863.

VEERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT, geschiedt op **Dingsdag, Donderdag** en **Zaturdag.** De prijs is per DRIE MAANDEN te ASSEN **f 2.30**, buiten ASSEN f r a n c o per pos **f 2.45**. — De prijs der ADVERTENTIEN is van e e n tot v ij f regels **f 1.00**, en voor elken regel meer **f »-15**, behalve **f „-35** zegelregt. Groote regels naar plaatsruimte.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

Belangrijk nieuws is er niet, en alles wat de groote Buitenlandsche en Binnenlandsche bladen ons over de politieke aangelegenheden aanbrengen, is niets anders dan variatiën op een bekend thema.

Gisteren sprak men van eene »zieke vrouw" — heden spreekt men van een »krank wijf", morgen zal het zijn van een mensch, dat »ongesteld" is.

Prins *Gortschakoff* heeft, zoo verzekert men nu, zijn antwoord aan de Mogendheden aldus geëindigd: »laten wij zoo weinig mogelijk over de Poolsche kwestie praten — wij zullen voor Polen doen wat voor Polen goed is en aan onze eer niet te kort doet, en in allengevalle nemen wij de verantwoordelijkheid van weinig te redeneren op ons."

Den Groot-Hertog van Baden, die op het Vorstencongres de heraut was der liberale partij, zal door alle gemeentebesturen een dank-adres worden toegezonden voor zijne grootmoedige verdediging van de regten des Duitschen Volks.

Keizer *Frans Jozeff* leidt de aandacht zijner Volkeren van het (mislukte?) Vorsten-Congres af, door hen te herinneren, dat er in 1866 te Weenen eene wereldtentoonstelling zal worden gehouden.

Om te beginnen, zal men voor de eerste kosten een millioen gulden uit de schatkist nemen, dat weinig is, als men bedenkt, dat het deficit over 1863 slechts 40 millioen gulden zal zijn.

Koning *Victor Emmanuel* is ziekelijk. Zeer zwaar van lijf en kort van hals vreest men voor eene beroerte en om die te voorkomen, wordt hij om de drie weken ader gelaten.

De militaire Gouverneur van Warschau int de belasting door dwang. Hij laat namelijk de winkels der onwillige kooplieden sluiten en daarop volgt onmiddelijke betaling.

De Regering van Mexico practiseert zich suf over de wijze hoe dat de schatkist is te vullen. Zij wil, dat *Maximiliaan*, als hij dat meubel inspecteert, en dat is toch zeker een van zijne eerste bezigheden, niet onmiddelijk den bodem ontdekt.

Men schrijft uit New-York, dat Charleston nog niet is genomen en dat men nog weinig hoop heeft, om meester van die sterkte te worden.

Op de werven der Unie werken thans 90,000 man.

Dat men nog iets anders in 't schild voert, dan den oorlog tegen het Zuiden voort te zetten, is zeker, maar *wat?*

De »Index, een blad," dat ter verdediging van de belangen en regten van het Zuiden van N.-Amerika wordt uitgegeven, behelst het volgende zeer opmerkelijke artikel:

»Het wapenen der negers in het Zuiden is, zoo al niet een feit, dan toch eene waarschijnlijk op handen zijnde gebeurtenis. Zeker is het, dat die zaak bij de bestuurders der Zuidelijken in ernstige overweging is gekomen, en ook onder hare vrienden in Europa laatstelijk veel is besproken: zij was alzoo rijp voor beslissing.

»Deskundigen hebben reeds lang de opmerking gemaakt, dat het Zuiden voor het uiterste geval kon beschikken over een strijdmiddel hetwelk, in het werk gesteld wordende, terstond de meerderheid in getalsterkte naar de dusver zwakker partij zou overbrengen en alzoo een einde aan den strijd zou maken.

»Wie met de stemming van het volk in het Zuiden bekend was, wist, dat het, indien het zich éénmaal wezenlijk in de noodzakelijkheid zag, om tusschen onafhankelijkheid en instandhouding der negerslavernij te kiezen, geen oogenblik zou aarzelen, om de slavernij op te offeren voor de onafhankelijkheid.

»Is de keuze eens gedaan, dan ligt het niet in het karakter der Zuidelijken halve maatregelen te nemen. Werd die stap dienstig geacht, dan zou hij zonder tijdverlies of beperking gedaan worden; moesten er negers worden gewapend, dan zou het eene wapening in massa zijn; dat was te verwachten.

»Het voorname bezwaar lag niet in beduchtheid omtrent de wijze waarop de negers de hun toevertrouwde wapenen zouden gebruiken. Dienaangaande heeft nooit bij iemand van de Zuidelijken eenige twijfel bestaan, met uitzondering van eenige weinig plaatsen, alwaar de neger door langdurige aanraking met de Yankee's bedorven is.

»Het bezwaar was dit: eene fiere natie als de onze, die het een voorregt en eer acht de wapenen te dragen, moest natuurlijk van het uitstrekken dier eer tot een dienstbaren menschenstam afkeer hebben. Doch op de roepstem der vaderlandsliefde zouden de Zuidelijken dien afkeer overwinnen en zonder aarzeling en ijdel beklag dit nieuwe offer brengen, even als zij have en leven ten offer hebben gebragt.

»Het aantal weerbare slaven in het gebied der Zuidelijken zal nagenoeg 500,000 bedragen; dezen zouden zonder al te groot nadeel aan den akkerbouw kunnen worden onttrokken. Immers het Zuiden heeft de teelt gestaakt van katoen, tabak, suiker en al de groote artikelen, die het voor den uitvoerhandel plagt te produceren; alleen voedingsmiddelen worden nu geteeld; de hiertoe noodige werkzaamheden kunnen op onzen vruchtbaren bodem zonder groote moeite door de bejaarde negers, door de slavinnen en hare kinderen worden verrigt.

»De slaven tot regelmatige benden krijgsvolk te vormen is geene moeijelijke taak; op de plantages heerscht ook eene soort van krijgstucht; de blanken zijn gewoon bevel over zwarten te voeren; en de zwarte slavenopzigters der plantages zullen goede onderofficieren worden.

»Er zullen waarschijnlijk vuurwapenen genoeg beschikbaar zijn voor een keurcorps, zamen te stellen uit negers die dat wapentuig weten te hanteren; de overigen zouden met pieken en zeissen kunnen worden gewapend.

»Aan moed zal het den Negersoldaat niet ontbreken, wanneer hij door zijnen meester ondersteund en geleid wordt; is hij niet schrander als de blanke vrijwilliger, dat gemis wordt bij hem vergoed door blinde gehoorzaamheid en ongevoeligheid voor gevaar.

»Uit het politieke en maatschappelijke oogpunt is het wapenen der negers in massa een nog gewigtiger maatregel, dan uit het militaire oogpunt. Het is het volledigste plan van slaven-emancipatie, hetwelk ooit bij iemand is opgekomen; wel is het uiterst gevaarlijk alzoo de maatschappelijke inrigting van een groot Land eensklaps geheel om te keeren, doch de proefneming zou nooit met betere kans kunnen worden gedaan.

»Immers de krijgsdienst zal voor den slaaf eene oefenschool zijn, waarin hij onder de leiding en bescherming van zijnen ouden meester allengs tot het genot der volle vrijheid wordt opgeleid. De vrijheid die hem door de Yankee's als loon voor snood verraad wordt voorgespiegeld, zal hij als belooning voor eervolle diensten ontvangen. Zoo blijft de slaaf de vriend van den blanke, terwijl hij gelegenheid heeft om de achting van den meer begaafden menschenstam te verwerven.

»Treffender bewijs van vertrouwen op de slaven, betere wederlegging van de klagten der abolitionisten over mishandeling der slaven, kan het Zuiden niet geven, dan in de negerwapening gelegen is.

»Indien het Zuiden tot die groote opoffering overgaat, kunnen de uitwerkselen voor deszelfs volksbedrijvigheid en welvaart in de toekomst bedenkelijk worden; maar dan zal althans door niemand meer kunnen worden beweerd, dat de strijd, dien het Zuiden voor zijne onafhankelijkheid voert, een strijd voor de instelling der slavernij is.

»Dan zal het blijken wat te denken is van de teedere belangstelling der Yankee's in hun lot van den slaaf en in zijne vrijheid; dan zal het masker geheel zijn afgerukt aan de huichelarij des Noordens, die het vrijmaken der slaven als voorwendsel bezigt voor de poging om slaven te maken van de vrije blanken."

De wreede Keizer van Anam (Cochin-China) heeft een gezantschap van 70 personen naar Parijs gezonden.

Het stapte te Marseille aan land en werd aldaar dadelijk duchtig uitgelagchen.

P.S. In weerwil van de achterwaartsche beweging der posterijen mompelt men er van, dat de oorlog is begonnen tusschen Engeland en Japan.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

— Aan eene particuliere correspondentie van Java, thans per overlandpost ontvangen, ontleent de »Rott. Ct." o. a. het volgende:

»In den oosthoek van Java zijn de vooruitzigten voor den suikeroogst over het algemeen ongunstig. Verschillende fabrieken zullen daar 25 pCt. minder dan in het afgeloopen oogstjaar opbrengen. In midden- en westelijk Java, Samarang, Japara, Tagal en Cheribon daartegen verwacht men een zeer ruimen suikeroogst, zoodat over het algemeen de suikerproductie over 1863 eene middelmatige zal zijn. Van den koffijoogst daarentegen heeft men de schoonste verwachtingen. Hij belooft grooter te zijn dan immer te voren.

»Over het algemeen is en blijft de stemming hier gedrukt. Dank zij de hevige aanvallen, die het gezag sedert jaren in de Kamers had te verduren, heeft het zijne kracht, zijn prestige verloren. Eene ziekelijke zwakheid heeft bij dat gezag plaats gemaakt voor de vroegere energie. Kort en goed regt is hier niet te verkrijgen, en de politie weigert steeds om, daartoe uitgenoodigd, tusschen beide te treden.

»Er ontaat hierdoor een toestand van transactie en onzekerheid, die elke poging om iets tot stand te brengen ten eenenmale verlamt."

— Men schrijft aan de »Groninger Courant" uit Dantumadeel (Friesland) 16 Sept.:

»Hoogstwaarschijnlijk is de tegenwoordige Mexicaansche Generaal *Marquez*, voor kort door *Napoleon III* gedecoreerd met de ridderorde van het legioen van eer, geboortig van Dokkum, alwaar zijne broeders, slagers van beroep en algemeen gerespecteerde Israëlieten zijn.

Onze *Markus* — de eigenlijke familienaam — moet als knaap reeds van zijn ondernemenden geest doorslaande blijken hebben gegeven en, om de vervolging der politie, ter zake van baldadigheid, voor ettelijke jaren zijn ontsnapt en sinds niets van zich hebben laten hooren dan 't geen men van hem als *Marquez* in de nieuwsbladen verneemt.

— Uit 's Hage schrijft men, dat de voordragten van den Minister van Financien, betrekkelijk de herziening van ons belastingstelsel, in de nieuwe zitting der Kamers niet onveranderd op nieuw zullen worden ingediend. De wijzigingen, welke die voordragten hebben of nog zullen ondergaan, moeten zelfs zeer beduidend zijn.

— Met de werkzaamheden aan den spoorweg van Kampen op Zwolle schijnt men spoedig te zullen beginnen. Reeds heeft men bij den koepel van den heer *van Rechteren* een houten tent opgeslagen en er is ook, behalve de rails, eene menigte houtwerk en steenkolen aangevoerd.

— De ambtenaren, werkzaam bij den staatsspoorweg, zijn in de gemeente Hoogezand aangevangen met de uitbakening van de lijn op het terrein, die ten Noorden van Kropswolde langs die gemeente zal loopen. Men veronderstelt nog in den loop dezer week Sappemeer te zullen bereiken.

— Men schrijft uit Groningen aan de »Veend. Courant" 13 jl.:

»Jl. vrijdag, circa 11 uur in den voormiddag, is er storing ontstaan in de graverijen der waterwerken buiten de Der-Apoort, waardoor misschien nog al tijdverlies zal worden veroorzaakt. De dam in de Der-Apoorten-gracht is doorgebarsten; de aandrang van 't water neemt een tweeden, derden en vierden dam mede. Men zegt, dat gisteren de laatste der dammen is bezweken. Heel de te graven panden, ter lengte van circa een uur, hebben thans het peil van het Aduarder-diep.

»Zoo de Staten geene toestemming geven, om het nog ongegraven deel uit te baggeren en het thans weer gevulde kanaal andermaal droog moet worden gemalen, wordt de vaart langs het Hoendiep niet voor zeer laat in den herfst bevaarbaar."

— Bij de verandering van de dienst op den Ned. Centraal spoorweg, laten wij hieronder een lijstje volgen van de dien ten gevolge gewijzigde correspondentie met de Rhijn-, Hollandsche- en Holl. Belgische spoorwegen.

Van Hattem.	Aankomst Utrecht.	Aankomst Amsterdam.	Aankomst Rotterdam.	Aankomst Emmerik.	Aankomst 's Hage.	Vertrek van Rotterdam naar Belgie.
7.35 's morg.	10.25 's morg.	12.35 's nam	1.15 's nam.	3.25 's nam.	4.13 's nam	3.10 's nam.
9.30 's morg.	12.15 's nam.	2.10 's nam	2.15 's nam.	3.25 's nam.	4.13 's nam.	3.16 's nam.
4.23 's nam.	7. 6 's av.	8.45 's av.	9.20 's av.	10.41 's av.	10.30 's av.	10.30 's morg.

— Den 16den dezer is de winterdienst op den Rhijn- en den Centraal-spoorweg aangevangen, waardoor eene belangrijke vertraging in de expeditie der brieven uit Holland en Utrecht voor deze streken is te wachten. Blijkens eene aankondiging van den postdirecteur te Amsterdam, is aldaar van den 16 dezer de laatste gelegenheid voor het verzenden van brieven voor Zwolle en voor de aan den Centraal-spoorweg liggende plaatsen des namiddags te 3 uur 45 min. Al wat na dien tijd voor deze streken aan het kantoor te Amsterdam bezorgd wordt, blijft liggen tot den volgenden morgen. Alzoo zal men de Hollandsche brieven en bladen, die na beurstijd verzonden worden, te Zwolle 6 á 7 uren later ontvangen; dan ten tijde, dat de Centraal-spoorweg niet bestond.

Het is te hopen, dat hierin door de postadministratie worde voorzien, hetzij door het weder invoeren der gewone nachtkar, hetzij door een postpakket met de nachtdiligence van *van Gend* en *Loos* te verzenden.

— Naar men verneemt, zijn er te Kampen tegen den

22sten dezer, tot het vervullen van eenige vacatures bij het instructie-bataillon, wederom een dertigtal jongelingen opgeroepen.

— Men schrijft uit Luxemburg aan de »Amsterdamsche Courant":

»Mijn vermoeden was niet ongegrond; de komst van Prins Hendrik alhier heeft een politiek gevolg gehad. Wel blijft het kabinet *Tornaco* aan het bewind, maar het ondergaat een belangrijke wijziging door de aftreding van den Minister *Jonas*, het meest impopulaire lid van dat kabinet. Hij was met de twee gewigtigste portefeuilles belast, met die van Buitenlandsche Zaken en van Justitie, en had aldus den meesten invloed op de leiding der staatszaken, inzonderheid wat het onderwijs en de eeredienst betreft, en in beide takken van het staatsbeheer was hij de de zeer onderdanige dienaar van den Bisschop *Adamas*, een prelaat, die zich door heerschzucht en inmenging in alles onderscheidt. De heer *Jonas* werd verzocht zijn ontslag te vragen; hij deed dit, kreeg ontslag en is vervangen door den advocaat-generaal *Neumann*, een man in de politiek geheel vreemd. Ik moet echter zeggen, dat hij in eenige door hem genomen rekwisitoiren bij de regtbank een nog al liberalen geest verraden en zich van den clericalen invloed onafhankelijk getoond heeft. Blijft hij dezen weg bewandelen, dan zal hij 's Lands sympathie deelachtig worden, niet slechts voor hem, maar ook voor zijne collegaas, want men weet dat de heer *Tornaco*, het hoofd van het kabinet, een meêgaand en in den grond een liberaal man is, en door de politiek van den heer *Jonas* de goede positie verloren heeft, welke hij had toen hij aan het bewind kwam. Het hangt nu geheel van hem af ze te herwinnen. De heer *Jonas* is benoemd tot directeur der registratie en domeinen, in plaats van den heer *Rausch*, die raadsheer in het Hof van Appel is geworden."

— In eene der zittingen van leden der Vereeniging van Nederlandsche Industrielen, onlangs te 's Gravenhage gehouden, werden discussien gevoerd over belangrijke zaken, den arbeid en de arbeiders betreffende. De Voorzitter der Vergadering, de heer *Rogout*, zeide o. a.: de Regering heeft ons een tal beloften gedaan, op wier vervulling wij met regt aandringen, als afschaffing van accijnsen op brandstoffen, azijn en zeep, hervormingen van de belastingen op bier en zout. Wil men nu spoorwegen, waterwegen, afschaffing van de belemmeringen in het verkeer als tollen, brug- kade- en liggelden, afschaffing van de gemeentelijke octrooijen; wil men invoering van een uniform-port en vraagt men nu ook daarbij afschaffing van den accijns op het geslagt, dan zal de Minister van Financien ons vragen, waarmede hij de schatkist zou moeten vullen? Wij kunnen niet alles tegelijk vorderen; hoezeer ik het betreur, dat de accijns het vleesch zooveel duurder maakt, men moet niet alles op eens willen. De Minister vervulle eerst zijne beloften; later kan hij dan middelen opsporen om de accijnsen te doen vervallen. Wil men nu ook den accijns op het geslacht zien verdwijnen; wil men dat alles op eenmaal, dan krijgen wij equivalenten, die even drukkend zijn.

Een tweede punt, waarover ik een woord wil zeggen, betreft den arbeid van kinderen in de fabrieken. Kinderen van 10 en 12 jaar werken dikwijls veel beter dan van 15 tot 20 jaren en zijn minder geneigd tot verkeerde handelingen. Voor een gezin zijn de kinderen dikwijls een groote steun; als de vader ontvalt, is het voor de weduwe een geluk kinderen te hebben, die in eene fabriek kunnen arbeiden. Men gewent hen dan ook van der jeugd af aan arbeidzaamheid.

Nu moet men waken, dat de arbeid niet te zwaar worde, boven de krachten der kinderen; men moet ze niet te jong aan den arbeid zetten, of aan zoodanig werk dat nadeelig is voor de gezondheid of te zwaar, maar het is een verkeerd begrip dat men de kinderen niet in de fabrieken moet toelaten.

Vele kinderen werken in mijne fabrieken en ik kan gerust verklaren, dat wij er geen verliezen, omdat zij te jong worden toegelaten of te zwaar moeten werken.

Wat nu betreft het weren van den sterken drank, ik meen dat wij ons moeten bepalen tot de middelen, die onze Vereeniging in haren kring kan aanwenden.

In mijne fabrieken zijn drie portiers aangesteld, die elken werkman wegzenden, die beschonken ten arbeid komt; mijne bevelen daaromtrent mogen niet overtreden worden. In de fabriek wordt geen sterke drank geduld; men ziet ooglukend toe, dat een glas bier gedronken wordt. Nu zou ik in overweging geven, dat wij aan de leden der Vereeniging den wensch te kennen gaven, dat, waar een portier is of kan aangesteld worden, steeds gestreng gewaakt worde tegen de toelating van beschonken lieden. Een dronken werkman is ongeschikt voor den arbeid en eene oorzaak van twist, stoornis en verwarring in de fabriek.

Waar geen portier in eene fabriek is, moeten de patroons, hunne huisgenooten en de opzigters der fabriek het oog op de werklieden houden; dat is, dunkt mij hetgeen wij kunnen doen en ik geloof dat de gevolgen heilzaam zullen zijn.

Wij komen nu tot de middelen om den werkman eenige verpozing te verschaffen. Ik voor mij geloof niet dat het goed is zalen in te rigten, om daar domino- of iets anders te kunnen spelen; kaartspel wordt meestal dobbelspel. Een werkman, die de geheele week aan den arbeid is geweest, wil iets hebben, dat meer levendigheid bijzet dan kolf-, kegel- of dominospel. En waar moeten vrouw en kinderen blijven, als de man naar de verpozingszaal gaat?

Ik heb iets anders in practijk gebragt. In mijne fabrieken zijn een zeker getal werklieden, die lust in muziek hebben. Ik heb hun een jaar, vijf of zes, in den aanvang, muzijkles laten geven op een of ander instrument. De werkman gaf daartoe eene geringe bijdrage en ik ook iets. Zoo is de kern van een fraai muziekcorps gevormd. Thans telt mijn corps 55 man, die werkelijk fraaije muziek uitvoeren. Zij gaan bij de uitvoering in een netten uniform gekleed, behalve de president en de secretaris, twee mijner bureau-beambten, die dan in het zwart gekleed zijn, twee maal per week, na afloop van den arbeid, des avonds, worden repetitiën gehouden, toegankelijk voor de werklieden, die tot het muziekfonds contribuëren. Mijn muziekcorps heeft naam verworven en ontvangt vele uitnoodingen om zich te laten hooren; maar in de werkdagen wordt daaraan nooit voldaan; alleen op Zon- en feestdagen hebben uitvoeringen en togtjes plaats, dan gaan eenige honderden werklieden mede naar buiten, met vrouwen en kinderen.

Ik zou wel in overweging willen geven, dat de groote fabrijkanten in de verschillende gemeenten hetzelfde deden. Aanvankelijk moeten zij er iets voor over hebben, om de zaak tot stand te brengen. Versnippert men de krachten en wil ieder zijn muzijkcorps hebben, dan gaat het zoo als het te Maastricht met de harmonie's gegaan is. Er zijn er drie geweest, maar geene harmonie onder elkander. Er zijn onder de werklieden ligt eenigen, die muzijk willen leeren. Men moedige dien lust aan en beginne de zaak op kleine schaal. Spoedig zal zich eene vereeniging onder de werklieden vormen, want men behoeft slechts eene geringe contributie van 15 of 20 cents per maand te vorderen. De fabrikanten moeten hunnerzijds bij verjaardagen of plegtige gelegenheden de kas stijven door een geschenk in geld. Zoo komt men langzamerhand tot een goed muzijkcorps. De fabrikanten moeten evenwel nog op eene nadere wijze medewerken. De muzijkanten moeten des Zondags zoo mogelijk een togtje buiten de stad doen, naar die zijde waar de menigte niet heenstroomt en niet de jeneverkroeg moet ingetreden worden, zoo men soms een kameraad ontmoet. De patroons kunnen aanvankelijk veel doen, wanneer zij in deze stad b. v. voor het muzijkcorps en de leden der Harmonie eene schuit beschikbaar wilden stellen, die op bekwamen tijd en wijze het geheele gezelschap naar een geschikt stil terrein brengt, en weder terugbrengt. Voorts moest men eene overeenkomst treffen, met houders van uitspanningsplaatsen buiten de stad, waarheen de werklieden zich willen begeven, voor de levering van ververschingen tegen matigen prijs, jenever moet bepaaldelijk uitgesloten zijn. Men mag wel bier geven, maar geen sterken drank. Op een en ander moet de commissaris der muzijk-vereeniging toezigt houden, die den patroon, waar het noodig is, representeert.

Dergelijk plan heeft nog eene goede zijde. Bij de uitvoeringen en togten van het muzijkcorps, des Zondags, gaan ongetwijfeld eenige honderde werklieden met hunne familien mede. Dan komt er zekere ambitie, eerzucht en ijdelheid in goeden zin bij den werkman op. Het jongere geslacht zal daarbij de ouders wel voorgaan. Iedereen wil betamelijk gekleed zijn en niet in plunje achterstaan bij zijn kameraad, diens vrouw of kinderen. Zoo leert de werkman zich van een borrel onthouden en iets meer aan zijne kleeding besteden. De kleederen maken den man, en een fatsoenlijk gekleed werkman zal zich voor eenige uitspatting schamen. Ik geloof, dat hetgeen ik in Maastricht heb tot stand gebragt, elders ook verwezenlijkt zal kunnen worden. Ik durf daarop uwe aandacht vestigen."

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

— Gedurende de Turnfeestdagen te Leipzig van 1 tot 5 Augustus werden er niet minder dan 3016 telegrafische depêches behandeld, derhalve gedurende dien tijd gemiddeld 25 depêches per uur.

BELGIE.

Brussel. In den namiddag van den 9 dezer sloeg de bliksem in den toren van het stadhuis alhier. De electrische stroom heeft een der torentjes van den grooten toren Sant-Michel omver geworpen en in duizend stukken gebroken, die met een verschrikkelijk geweld op de plaats van het stadshuis en op de Grand Place nederkwamen. Als door een wonder kreeg niemand eenig letsel; het ongeluk viel voor terwijl de regen als een stortvloed uit den hemel stroomde en ieder voor eene schuilplaats gezorgd had. Al de electrische klokken zijn blijven stilstaan. De wijzer van het uurwerk op het stadhuisplein, het dakwerk van het monument en de toren zijn door den bliksem aanmerkelijk beschadigd. Brokken ijzeren ankers heeft men gevonden, die gebogen waren en er uitzagen alsof zij in het vuur hadden gelegen. Duizenden steenen vlogen naar alle kanten; een dier steenen, ongeveer 15 ponden zwaar, kwam neêr op een kar; het daarvoor gespannen paard bleef ongedeerd. Vier policie-agenten, die op het oogenblik dat de bliksem insloeg, voor den hoofdingang van het stadhuis stonden, werden door den hevigen schok op den grond geworpen. De schade wordt op 10,000 francs begroot.

LAATSTE BERIGTEN.

GRONINGEN, 18 Sept.

Tarwe.					**Haver.**			
Oml.	1863	68 pd.	- 6.70.		Dikke	1863	40 pd.	- 2.60.
——	——	70 pd.	f 7.10.		——		50 pd.	- 3.60.
——	——	72 pd.	- 7.50.		W. V.	1862	36 pd.	- 2.70.
Old.	——	66 pd.	- 0.00.		——		40 pd.	- 2.95.
——	——	70 pd.	- 7.00.		Zw.	1863	38 pd.	- 2.55.
Rogge.					——		40 pd.	- 2.70.
Inl.	1863	70 pd.	f 6.40.		O. V.		44 pd.	- 3.20.
——	——	66 pd.	- 6.00.					
Buit.	——	68 pd.	- 6.10.		**Boonen.**			
Boekweit.					N. Paardeb.		f 5.00 a	- 5.70.
N. gr. Zand		62 pd.	- 5.00.		Groene Erwt.		- 6.50 a	- 6.75.
——		64 pd.	- 5.40.		Graauwe dito		- 5.00 a	- 7.00.
N. Zwarte		62 pd.	- 4.95.					
——		66 pd.	- 5.80.		**Zaden, enz.**			
N. Veen		64 pd.	- 5,25.		Koolzaad		- 10.00 a	- 13.00.
Gerst.					Zomerzaad		- 9.00 a	- 11.50.
N. W.	1863	52 pd.	- 3.95.		G. Mosterdz.		- 10.50 a	- 12.00.
——		54 pd.	- 4.25.		Grove Gort		- 8-25 a	- 8.50.
Zomer	1862	54 pd.	- 4.00.		Parel-Gort		- 10.00 a	- 13.00.
——		56 pd.	- 4.30.		Raapolie per vat		- 30.00 a	- 00.00.
N. K.	1862	58 pd.	- 4.55.		Boter, 1e soort		- 00.00 a	- 00.00.
——		60 pd.	- 0.00.		—— 2e soort		- 00.00 a	- 00.00.

Tarwe niet driftiger. Rogge meest als voren. Boekweit wederom 10 cent lager. Gerst onveranderd. Haver in alle soorten tot vorige prijzen verkocht. Boonen wederom lager afgegeven. Koolzaad flaauw met zeer weinig vraag. Geel Mosterdzaad in de puikste soorten hooger gedaan. Gort slap.

Telegrafische depêches van heden

ZWOLLE, 18 Sept.

Tarwe; nieuwe f 9.32½ a f 0.00; idem jarige f 00.00 a f 00.00; id. Ruwarige f 0,00. — Rogge, nieuwe f 7.30 a f 0.00; idem jarige f 0.00 a f 0,00. — Boekweit, nieuwe f 6.75 a f 0.00. — Gerst, nieuwe f 5.30 a f 0.00. — Haver f 0.00 a f 0.00 — Paardeboonen f 0.00 a f 0.00. — Duiveboonen f 0.00. — Aardappelen f 1.80 a f 0.00. — Boter, per Ned. pond f 1.07 a f 0.00; per 20 Ned. pd. f 22.75

ASSEN, 18 Sept.

— Den 1 dezer vertrok van Syra naar Smirna het schip »Zuidlaren", kapitein *Drenth*.

— In »'t Effectenblad" wordt een ongunstig tafereel opgehangen over den tegenwoordigen toestand van Coevorden. De handeldrijvende en neringdoende stand zou er gaandeweg verarmen.

— De ex-Minister *van der Brugghen* heeft een hevigen aanval van beroerte gehad en verkeert daardoor in bedenkelijken toestand.

— In de Vergadering van Deelhebbers in de Drentsche Kanaal-Maatschappij, te Hoogeveen te houden op Zaturdag, 26 Sept. e.k., zullen de navolgende punten aan de orde zijn:

1) Goedkeuring der balance over het 13de boekjaar, door Commissarissen vastgesteld, en bepaling van het dividend uit het saldo der winst- en verliesrekening, volgens art. 18 en 25 der statuten.

2) Verslag over het 13de boekjaar.

3) Verkiezing van twee Commissarissen, in plaats van Mrs. *J. Heemskerk Az.* en *H. J. Carsten*, die volgens art. 12 der statuten aftreden.

4) Verkiezing van den Directeur, volgens art. 13 der statuten.

5) Het passeren van eene acte tot aanvulling der acte van autorisatie, gepasseerd den 27sten September 1863 te Meppel, betrekkelijk de negotiatie met de Nationale Hypotheekbank te Amsterdam.

6) Uitloting van 50 dividend-bewijzen, betaalbaar met f 29.—.

7) Bepaling der plaats, waar de volgende Vergadering van Deelhebbers zal worden gehouden.

— Op den 24 Sept. e.k. zal te Amsterdam in het lokaal »de Eensgezindheid" (Spui) eene buitengewone vergadering worden gehouden van afgevaardigden en afdeelingsbesturen van de Maatschappij van Weldadigheid, ten einde te *beslissen* over:

1. het rapport der commissie, benoemd tot onderzoek van de voorstellen door commissarissen der Maatschappij in de jongste algemeene Vergadering gedaan;

2. het voorstel 's Gravenhage, om de gewone contributie der leden van de Maatschappij van f 2.60 te brengen op f 5.— 's jaars;

3. het voorstel van jhr. *P. N. Quarles van Ufford*, om pogingen aan te wenden, ten einde bij het vieren van het 50jarig bestaan onzer onafhankelijkheid, de belangstelling in de Maatschappij van Weldadigheid op te wekken en bijdragen in te zamelen; en

4. het voorstel des heeren *Heshuijzen*, om te beraadslagen over de wenschelijkheid eener naamsverandering der Maatschappij.

Het rapport, door de commissie bovenbedoeld uitgebragt, wenscht op de buitengewone vergadering, op 24 e.k. te houden, te hebben beslist:

1. of kolonie 7 en eenige afgelegen gronden der Maatschappij *al* dan *niet* in 't openbaar zullen worden verkocht, zoo zij zekere som kunnen opbrengen;

2. dat er tot proeve twee groote boerderijen worden aangelegd, ingerigt en van al het noodige voorzien;

3. dat het wegzenden van een zeker aantal minder bruikbare gezinnen, in strijd zou zijn met de beginselen waarop de Maatschappij van Weldadigheid berust, en die uitgedrukt zijn in hare statuten; en

4. dat ook tot uitbreiding van 't fabriekwezen en tot vermeerdering van de houtteelt, in 't kort, tot het vinden der gelden tot verwezenlijking van een en ander, ten laste der Maatschappij zal worden opgenomen een hoofdsom, door commissarissen voor te dragen, en tot zekerheid daarvoor de onroerende goederen der Maatschappij voor een gedeelte, of, moet het zijn, voor het geheel, met hypotheek te bezwaren.

— Het laat zich aanzien, dat de geschillen tusschen de aankoopers van het zoogenaamd compascuum in de markte van Noord- en Zuidbarge en ingezetenen van de Hannoversche grensgemeenten spoedig beëindigd zullen zijn. De grondslagen der schikking zijn genoegzaam vastgesteld, zoodat men alle hoop heeft, dat het definitief contract tot stand zal komen in eene vergadering in het midden der volgende maand door belanghebbenden met de door de wederzijdsche regeringen benoemde commissarissen te houden.

— Naar men verneemt, is door het bestuur der gemeente Roden de kunstweg van daar naar Nietap, voor zoo verre tot heden uitgevoerd, afgekeurd. De weg zal weder moeten opgenomen worden. Men zegt, dat de bedding veel te hol was gelegd en welligt ook van te weeke steen, zoodat de verbrijzelde keijen in de aardebaan wegzakten.

✝ Even als te Assen en te Pekela, heeft ook het Departement Ezinge der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen in zijne jongste vergadering besloten, om in November a.s. het jubilé der herstelling en vernieuwing van Neêrlands zelfstandig volksbestaan in eene opzenlijke vergadering feestelijk te herdenken.

— Naar men wil weten, zal in het volgend zittingjaar eene nieuwe herziening plaats hebben van de indeeling van het Rijk in kiesdistricten, waartoe voorbereidende werkzaamheden geschieden. Het getal leden van de Tweede Kamer zal daardoor in evenredigheid van de vermeerdering der bevolking met 3 vergroot en dus op 75 gebragt worden.

— Een den 17 dezer uit Dokkum ontvangen telegram meldt den uitslag der verkiezing van een lid der Tweede Kamer in dat kiesdistrict. Er werden 1390 stemmen uitgebragt, waarvan 2 van onwaarde bleken te zijn, zoodat de volstrekte meerderheid bedroeg 695 stemmen. Uitgebragt werden op Mr. *J. H. Albarda* te Leeuwarden 514

stemmen; op den heer *O. van Wassenaer Catwijck* te 's Hage 432, en op Mr. *P. A. S. van Limburg Brouwer* te 's Hage 345 stemmen. Tusschen de beide eerstgenoemden zal alzoo eene herstemming moeten plaats hebben.

— De »Provinciale Groninger Courant" meldt, d.d. 16 dezer:

»Heden is bij de stemming voor een lid van de Tweede Kamer als zoodanig gekozen de heer Mr. *J. H. Geertsema Cz.*, met 389 van de 524 geldige stemmen. Prof. *Jonckbloet* had 73, de heer Mr. *J. J. Bleeker*, Burgemeester te Hoogezand, 32, de heer *L. T. Jorissen*, Burgemeester van Haren, 14, de heer Mr. *J. J. Modderman* 2 stemmen. De overige stemmen zijn uitgebragt op verschillende personen."

» Ten bewijze, dat het jagtveld goed van wild voorzien is, diene, dat door twee te Groningen wonende jagers op den eersten dag van de opening der jagt zijn geschoten 10 hazen, 25 patrijzen en 1 kwartel.

Door den heer J. v. B. M. te Winschoten werden op dien dag 8 hazen en 10 patrijzen geschoten.

De heer S. te Nieuwe Schans schoot op denzelfden dag 8 hazen en 6 patrijzen.»

— Opmerkelijk is in het Noorden des Rijks de vermeerdering van genootschappen of vereenigingen tot beoefening van uiterlijke welsprekendheid en van den zang.

Indien de lust tot die oefeningen niet al te ver gedreven wordt, mag men zich daarin verheugen en er een bewijs in zien van de toenemende geestbeschaving. Vooral in Friesland en in Drenthe, is het getal rederijkers-kamers zeer aanzienlijk.

— 't Personeel der nacht-politie te Amsterdam bestaat uit 17 sergeanten, 72 korporaals, 526 nachtwachts en 75 adsistenten.

— Voor eene hervorming in het politie-wezen te Haarlem werden aldaar op 1 Jan, 1863 van de 107 nachtwachts *drie en zeventig* ontslagen.

— De »Groninger Courant" meldt uit Harlingen van 5 September:

»Het begint er hier nu toch naar te gelijken, dat wij welhaast wezenlijk zullen sporen De aanvoer van bagage- en vrachtwagens gaat geregeld door; heden morgen is er een personen-wagon van reusachtige afmeting gelost, die plaats heeft voor 50 personen. Met de spoorbrug over de Bolswardervaart vordert men hard. De proefrid is, naar ik van goederhand verneem, gesteld op den 1sten October en de opening van de dienst voor het publiek op den 15den. Van de plannen tot feestviering bij de opening is nog niets uitgelekt; men schijnt daarmede op verrassende manier te werk te zullen gaan."

— Men schrijft uit Stadskanaal, 10 jl.:

» Heden namiddag wees een feit wederom krachtig aan, hoe noodzakelijk de gemeentelijke verordening is, dat slijters en tappers van sterke dranken niet aan onmondigen beneden de 16 jaren, noch aan kennelijk beschonkenen mogen verkoopen of schenken, en dat zoodanige verordeningen, waar die bestaan, naauwgezet worden gehandhaafd. Een geacht ingezetene dier plaats zag een paar jongens van 18 en van 13 jaren langs het pad gaan, terwijl het duidelijk aan hen te zien was, dat zij dronken waren. Zij gingen zijne woning voorbij, doch weldra waren zij terug en zag hij den oudste eene wijnflesch voor den mond van den jongste houden en dezen den inhoud in den hals gieten. Hij ging terstond het huis uit en ontnam aan den grootsten jongen de flesch, die hij bevond nagenoeg geheel gevuld te zijn met jenever. De jongens gingen zoo kwaad en goed als hun toestand het hun toeliet, op den loop, doch hij haalde hen spoedig in. De oudste gaf op zijne vraag twee plaatsen op, waar hij drank gekocht had, en op de vraag, waarom hij dien kleinen jongen zoo veel jenever had doen drinken, bekende hij, dat hij hem had willen dronken maken, omdat de vader van dat jongske hem verweten had, dat hij te veel sterken drank gebruikte. De jongste werd bij iemand ingebragt ter verpleging. Intusschen is het zeker, dat zonder bovengemelde tusschenkomst de kleinste jongen onder dat moordend drinken zoude bezweken zijn, en misschien de oudste ook. Dezelfde persoon vervoegde zich nog bij de aangewezene verkoopers. Bij den eersten hadden die twee jongens een halve kan jenever gekocht en de flesch geleend, zoodat zij, die geledigd hebbende, bij den tweeden, een anderen verkooper kwamen, in kennelijken toestand van dronkenschap verkeerende. En toch vulde die hunne flesch met bijna een heele kan. Van een en ander is aan de bevoegde autoriteit kennis gegeven."

— De vraag voor de beste soorten boter was te Londen op 14 jl. redelijk vlug; voornamelijk was zulks het geval met de Friesche; de Overijsselsche soorten toch wilden in evenredigheid der Friesche niet hooger afgaan. Spek met weinig kooplust. Hammen met beduidenden handel voor puike kwaliteit.

+ **Smilde**, 17 Sept. Onze gisteren gehoudene najaarsmarkt was, door goed weder begunstigd, ruim van vee voorzien. De handel in runderen was traag; voor de beste soorten werden nog al redelijk goede prijzen besteed. De schapen gingen tamelijk willig van de hand, zoo ook de geiten, maar de varkens waren, zoo als zich iemand uitdrukte, »schreeuwend« duur.

† **Meppel**, 17 Sept. De diligence van *van Gend en Loos* reed heden namiddag bij het binnen komen tegen den stijl van de Galgenkampsbrug, met dat gevolg, dat de boomen braken en de paarden door de leuning van de brug in de diepte vielen; de diligence bleef echter staan. De passagiers kwamen er alzoo met den schrik af.

VERSLAG
VAN HET
DERTIENDE BOEKJAAR
DER
DRENTSCHE KANAALMAATSCHAPPIJ.
1862—1863.

De werkzaamheden op de kanalen en wateren der Maatschappij, van Meppel tot de Bargerveenen, bepaalden zich in het 13de Boekjaar tot het onderhoud der werken.

Dit onderhoud bestond, wat betreft de lijn *B*, van Nieuweroord tot de Bargerveenen, even als in het vorige Boekjaar, wederom hoofdzakelijk in de opschooning en verdieping van bermslooten, het opruimen van enkele ondiepten in het kanaal en in de Drostendiep-waterleiding, de herstelling der vaartboorden, enz. De kunstwerken en woningen bleven in goeden staat en vorderden slechts enkele kleine reparatien.

Langs de wegen tusschen Nieuweroord en de Geesbrug werden wederom omstreeks 1000 eiken telgen geplant.

De bestrating van den zuidelijken kanaalweg, voor rekening der gemeenten Hoogeveen, Oosterhesselen en Dalen, van de Geesbrug tot de grens der gemeente Dalen, was bij het einde van dit Boekjaar grootendeels gelegd. De Maatschappij is nu ontheven van het onderhoud van dien weg (lang circa 6000 ellen) en van de aanliggende bermsloot met de daarin aanwezige dammen en duikers.

Belangrijker waren de onderhoudswerken op de kanaallijn *A*, van Meppel tot Nieuweroord.

Van de kunstwerken waren het wederom de bruggen, die herstellingen vorderden. Van vele werden de hameistijlen en balanspriemen vernieuwd. Bij de Stapelbrug bestond, gelijk reeds in het vorige Verslag werd vermeld, behoefte aan een tweeden aanbrug, ter voorkoming van verdere ontgronding der brug door den sterken stroom; die aanbrug werd gebouwd.

Ook het onderhoud der sluizen verkrijgt meer omvang. Het zijn hoofdzakelijk de deuren van deze, die in meerdere of mindere mate herstelling vorderen. Van de sluis No. 4 zal ook de beschoeijing gedeeltelijk vernieuwd moeten worden.

Voor de diephouding van het kanaal was nog een voortdurend baggeren noodzakelijk. De ondiepten, welke vroeger op enkele plaatsen, als beneden de sluizen en den mond van het Oude Diep, ontstonden, worden minder beteekenend, waartoe de plaatsing van een overval in bedoeld diep veel bijdroeg; — daarentegen deed de levendige scheepvaart in dit Boekjaar, ook van geladen vaartuigen opwaarts, de minste beperking in bodemsbreedte, op enkele panden van het kanaal gevoelen. Dit was vooral het geval in de bogtige benedenpanden; -- eene verruiming van enkele der meest hinderlijke krommingen aldaar is wenschelijk, en daaraan is ook een begin van uitvoering gegeven. Bij den lagen waterstand, op het einde van dit Boekjaar, waren ook op de panden boven sluis No. 4, de geringste ondiepten belemmerend voor de scheepvaart en moesten worden opgeruimd.

Een zijtak der waterlossing naar de Reest, de Steenbergerwijk, werd in dit Boekjaar over eene lengte van 500 ellen tot de vereischte diepte gebragt. De maatregelen, genomen om de vorming van ondiepten beneden de stuw No. 2 in die lossing tegen te gaan, voldoen aanvankelijk goed; door die stuw gedeeltelijk als overlaat te doen werken, werd de waterspiegel bij afstrooming verhoogd, en er werd een begin gemaakt met de verruiming van eene der vele krommingen in die waterlossing, welke den afloop van het water belemmerden. Het zal noodig zijn die verruimingen voort te zetten, om het kwaad geheel weg te nemen.

De tweede termijn van de bijdrage der Maatschappij á f 400 in de kosten van verbetering van het Meppelerdiep en den aanleg van een jaagpad langs hetzelve, werd in dit Boekjaar betaald.

Aan de Meppelersluis wordt sedert 23 Maart 1863 door de gemeente Meppel een sluisgeld geheven van $1/2$ cent per scheepston, overeenkomstig plaatselijke verordening, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 3den Maart 1863, no. 54. In vergelijking met de veel hooger heffing, die het Gemeentebestuur van Meppel vroeger aan 's Konings goedkeuring had onderworpen, mogt dit cijfer als niet geheel ongunstig worden beschouwd. Te vergeefs had echter het Bestuur der Maatschappij de Hooge Regering pogen te overtuigen, dat het bedrag van 10 (respective 16) cents per ton, volgens Art. 18, § 1 en 2 der Acte van Concessie, verschuldigd voor het gebruik van het geheele kanaal tot in het Meppelerdiep door turfschepen, niet mogt worden verhoogd. Na de gevallen beslissing heeft het Bestuur besloten, aan de schippers die dit afvaartsgeld te Hoogeveen hebben betaald, het bedrag van het nieuwe Meppelersluis-geld à $1/2$ cent te restitueren. Door het verlies der Meppelersluis ontbeert de Maatschappij de plaatselijke gelegenheid, om de haar toekomende $1^1/_2$ cent per ton afvaartsgeld, voor schepen niet met turf geladen, die het kanaalpand beneden de Roogatsluis gebruiken, te heffen. Om in dit ongerief te voorzien, heeft het Bestuur den 13den April 1863 bij adres aan den Koning verlof verzocht, een sluitboom beneden de Meppelersluis te leggen, om aldaar van genoemde schepen één cent per ton te heffen. Op dit adres is nog geene beschikking ontvangen.

Niettegenstaande het verlies der Meppelersluis nadeelig moest werken op de ontvangst van afvaartsgelden der Maatschappij, was het bedrag daarvan in dit Boekjaar evenwel zeer hoog.

Aan sluis-, brug- en afvaartsgelden toch werd ontvangen f 33,667,32, als:

Opvaart	f	31.98^5
Bij de Kerkhofsbrug	»	10.00
» Stommebrug	»	3.80
» Beerenbrug	»	19.52^5
» Tipbrug	»	17 42^5
» Klaasseinenbrug	»	15.72^5
» Rumptigerbrug	»	5.92^5
» Weteringbrug	»	4.22^5
» Boogatsluis (No. 2)	»	694.81^5
» Wijkerbrug	»	4.45
» Ossensluis (No. 3)	»	681.61
» Veeningesluis (waterleiding)	»	774.57
» Veeningerwijken	»	63.13^5
» Moesbrug	»	10.82^5
» Arendkoopsbrug	»	0.68
» Echtenschesluis (No. 4)	»	27.99
» Nieuwebrug	»	—
» Nieuwebrugsluis (No. 5)		15.92^5
» Venesluis (N°. 6) te Hoogeveen	»	30054.68
» Noordsche sluis (N°. 7) lijn *B*	»	1230.03
Te zamen	»	33667.32

Het aantal vaartuigen, gedurende dit Boekjaar afgevaren, bedroeg:

Uit Hoogeveen	7930	metende	268086 tonnen,
Boven de Ossen- en Roogatsluizen	1903	»	38612 »
Boven de Meppelersluis	Memorie,	»	Memorie.
te zamen	9833 vaartuigen;		306698 tonnen metende.

Het getal vaartuigen boven sluis No. 6 afgevaren, was ten opzigte van den tonneninhoud verdeeld als volgt:

	Vaartuigen beneden 27 ton.	Id. van 27--50 ton.	Id. van 51 t. en hooger.
	4910.	969	2051
dat is van 1000 vaart.:	619.	122	259

)*Vervolg en slot in 't volgend No.*)

KERK- en SCHOOLNIEUWS.

Beroepen tot predikant bij de Herv. gemeente te Hazerswoude Ds. *J. A. P. Ris Lambers*, thans te Maassluis.

INGEZONDEN STUKKEN.

Een ongenoemd schrijver in de Hoogeveensche Courant, het berigt omtrent het mislukken der pogingen tot het verkrijgen eener waterverbinding tusschen het Oranjekanaal en het kanaal der Drentsche Kanaalmaatschappij in de markte van Noord- en Zuid-Barge gelezen hebbende, tracht de Kanaalmaatschappij te verdedigen, en vraagt; welk belang de Maatschappijen bij eene waterverbinding hebben en wat de markte heeft gevorderd of aangeboden voor de Waterverbinding.

De Kanaalmaatschappijen hebben groot belang bij eene goed geregelde onbelemmerde scheepvaart; hoe meer scheepvaart, hoe meer afvaartsgeld; hoe meer vrijheid, hoe meer concurrentie; hoe meer scheepvaart, hoe meer gelegenheid om overal te komen, hoe meer vaart; hoe meer dammen, hoe minder communicatie; dit een en ander behoeft geen betoog; de markte heeft daarbij niets aan te bieden of te vorderen, kan zulks zelfs niet doen; de Maatschappijen moeten eerst te zamen overleggen of ze willen, en zoo ja, wat ze hebben moeten, hetzij aan afvaartsgeld, hetzij aan grond, maar zoover is het niet gekomen; de Maatschappijen zijn nog niet zoover in overeenstemming gekomen, dat ze te zamen hebben kunnen of willen overleggen, wat ze vorderen zouden van de Markte voor de waterverbindinding; de gevolgtrekking was, dat ze daartoe òf onwillig, òf onmagtig zijn. De schrijver in de Hoogeveensche Courant bewijze, dat die gevolgtrekking onjuist is!

Advertentiën.

Policie.

De regthebbende op een paar ***oude KINDERHEMDJES***, oogenschijnlijk van eene bleek ***ontvreemd***, wordt verzocht zich aan te melden bij den BURGEMEESTER van Assen.

HULPONDERWIJZERS.

Zonder verzetting van den dag, zullen, in 't vervolg, *d' oefeningen* met hulponderwijzers den *eersten Zaturdag* van elke maand worden gehouden: d' Eerste keer 3 *Oct.* e k,. om half elf.

H. J. NASSAU.
F. DIJKSTRA.

In de gemeente ***Wanneperveen***, alwaar tijd en gelegenheid tot verdere oefening bestaat, **WORDT GEVRAAGD**: een

HULPONDERWIJZER,

op eene jaarwedde van minstens ***f 300—***.

Gegadigden worden verzocht de noodige bewijzen vóór den 16 October e.k. franco in te zenden bij den BURGEMEESTER aldaar.

HOOFDONDERWIJZER

te *APPELSCHA*.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Ooststellingwerf noodigen mits dezen uit, **SOLLICITANTEN** voor de vacerende HOOFDONDERWIJZERSBETREKKING te ***APPELSCHA***, waaraan thans verbonden is, boven 't genot van VRIJE WONING en TUIN, eene jaarwedde van ***f 550—***, in plaats van f 500—, zooals vroeger was geadverteerd. — Er bestaat vooruitzigt, om als ***KOSTER*** en ***VOORZANGER*** te worden benoemd.

SOLLICITANTEN worden verzocht de vereischte stukken vóór den 23 September e.k. ter Secretarie te Makkinga vrachtvrij in te zenden, zullende de dag van het te houden vergelijkend examen vóór den 26 September worden bekend gemaakt.

Makkinga den 12 September. 1863.

Burgemeester en Wethouders voornoemd
B. PRAKKEN, L. B.
P. A. BERGSMA,
Secretaris.

HARDDRAVERIJ.

De **HARDDRAVERIJ** te *Assen*, den 10 Sept. l.l. uitgesteld, zal alsnu plaats hebben op **DONDERDAG den 24 Sept. e.k.** Geene andere dan de ingeschreven Paarden kunnen worden toegelaten.

DES AVONDS VUURWERK.

---

4 en 4½ pCt.

HYPOTHEEK-OBLIGATIEN.
Aflossing.

Het **BESTUUR** der **NEDERLANDSCHE HYPOTHEEKBANK** berigt, dat hare **SCHULDBRIEVEN**, opeischbaar den 30 Sept. 1863, met de tot op dien dag sedert den laatst vervallen **COUPON** verschuldigde **RENTE**, betaald worden ten kantore van de ONTVANG- en BETAALKAS te Amsterdam, op DINGSDAG den 30 Sept. 1863 en volgende werkdagen.

DRENTSCHE KANAAL-MAATSCHAPPIJ.

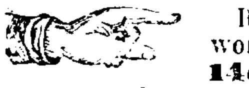

De Houders van Aandeelen in blanco worden uitgenoodigd tot bijwoning der **14de GEWONE VERGADERING** van DEELHEBBERS, op ZATURDAG 26 September 1863, des middags ten 12 ure, in het lokaal der SOCIETEIT te Hoogeveen, ter behandeling van de onderwerpen, bedoeld bij Art. 12, 13, 18 en 25 der Statuten en van hetgeen verder aan de orde zal zijn.

De **BALANCE** over het 13de Boekjaar zal met de noodige Bijlagen voor Deelhebbers ter visie liggen den 25sten September, ten kantore van den Directeur te Hoogeveen.

Commissarissen:
J. HEEMSKERK, Az.,
Pres.
H. L. VAN DER LELY,
Dir. fung. Secr.

GRONINGER
Straatvuilnis en Ier.

PUBLIEKE VERKOOPING op Donderdag den 24 September 1863, des middags te 12 uur, ten huize van R. KUIPERS te Assen.

Petroleum-Lampen,

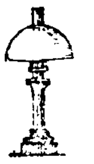

in alle mogelijke soorten, ***hangende- en tafel-Lampen***, tegen uiterst billijke prijzen, LOSSE KOPPEN met BRANDERS en GLAZEN, compleet à f 0—70. NACHTLAMPJES à f 0—25. Voorts alle afzonderlijke deelen, zoowel als complete PETROLEUM-LAMPEN, bij

A. C. FABER,
19 Sept. 1863. te
Oosterwolde.

P.S. Steeds de 1e soort ***dubbelgezuiverde PETROLEUM*** voorhanden.

Op Donderdag 24 September, des voordemiddags te 11 uur, en Vrijdag daaraanvolgende, zullen, ten sterfhuize van den Heer Mr. J. T. HOMAN te Assen, publiek worden verkocht:

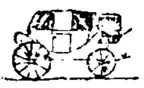

Eene ***BAROUCHETTE, EZELWAGEN***, een best dubbeld ***JAGTGEWEER, STAL- en MELKGEREEDSCHAPPEN, MAHONIJHOUTEN*** en andere

Huismeubelen,

KAGCHELS, KOPER-, TIN- en AARDEWERK, waaronder een compleet TAFELSERVIES, BEDDEN met TOEBEHOOREN en verderen ***INBOEDEL***.

Woensdags vóór den verkoop van 's morgens 9 tot 1 uur te bezien.

A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN,
Notaris.

Door versterf

UIT DE HAND TE KOOP, Eene ***BEHUIZING, TUIN*** en 5 Bunder ***LAND*** met ongeveer 5 bunders ***DALGRONDEN***, van nu wijlen JAN STEVENS en JANNA JOLING, op nommer 33 in de Pallanden te Wildervank, om dadelijk te aanvaarden. Te bevragen bij de gebroeders

JAKOB H. TEKKEN te Wildervank.

UIT DE HAND TE KOOP,

te Schoonoord, aan het Oranjekanaal: 1o. een nieuw, voor een neringdoend bedrijf, b.v. GRUTTERIJ en KRUIDENIERSHANDEL, benevens LANDGEBRUIK ingerigt ***HUIS*** met ***SCHUUR***, waarbij p. m. 4 B. ***ontgonnen LAND*** en ***VELDGROND***, te zamen p. m. 7½ bunder. — 2o. P. m. 10 bunder ***VEEN*** met ***ONDERGROND***, in twee perceelen gelegen. — 3o. Een bunder ***VEEN***, om uit te boekweiten.

Te bevragen bij den eigenaar en bewoner
SEBO J. TEN DOORNKAAT.

UIT DE HAND TE KOOP:

P. m. 6 bunders best **VEEN**, geheel aan de snede, met den **ONDERGROND**, gelegen vooraan in de tweede Exloërmond, zeer geschikt, om daarop te timmeren, ten einde er eenig neringdoend bedrijf uit te oefenen.

Te bevragen bij den eigenaar te Schoonoord, Prov. Drenthe,

H. J. TEN DOORNKAAT.

Norg.

Door vertrek naar elders, zal, op Woensdag 23 dezer, des morgens 10 uur precies, ten verzoeke van Doctor J. W. KLOPPERS, publiek worden verkocht

Een net geconserveerde INBOEDEL, waaronder LINNENKAST, SECRETAIRE, BOEKENKAST, eene RONDE- en eene UITTREKTAFEL, 6 STOELEN met FAUTEUIL,

alles van mahoniehout; voorts eene ronde TAFEL, WASCHTAFEL en 12 STOELEN van iepenhout; een groot en een klein eikenhouten LEDIKANT, 2 stel BEDDEGOED en 2 moderne KAGCHELS, alles met toebehooren, en wat verder tot een goeden INBOEDEL behoort.

VAN HEIJST, Notaris.

Ten sterfhuize van den Heer LUCAS NIJSINGH te Westerbork, zullen, op DONDERDAG den 24 dezer, des voormiddags precies ten 9 ure te beginnen, onder meer ROERENDE GOEDEREN, publiek worden verkocht:

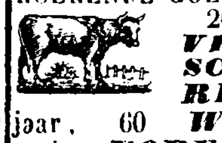

20 stuks ***HOORNVEE***, een mak bereden ***SCHIMMEL-MERRIEPAARD***, oud 2½

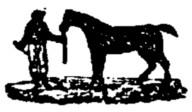

jaar, 60 ***WEERSCHAPEN***, eenige ***KOPEREN KETELS*** en eene vrij groote partij ***TIN-GOED***.

Westerbork, 15 Sept. 1863.

KIJMMELL.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS van ***Assen*** zijn voornemens, op Woensdag den 23 September e.k., 's middags te 12 uur, AAN TE BESTEDEN voor de dienst 1864:

de leverantie van TURF, benoodigd voor 't Gemeentehuis en de lagere Scholen.

De AANBESTEDING zal op de gewone wijze plaats hebben, terwijl de voorwaarden ter Secretarie ter inzage voorliggen.

In het begin van November 1863, zullen te Dwingelo, op nader te bepalen tijd en plaats, ten verzoeke van de Erven Mr. G. OOSTING, publiek worden verkocht:

ONDERSCHEIDENE PERCEELEN

Boschgrond,

bekend onder den naam van de ***Koeweidsbosch***, gelegen nabij Oldengaerden, zeer geschikt tot het aanleggen van eene kleine BOERDERIJ.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Notaris
Mr. W. O. SERVATIUS.

ABSHAUBBIN'S of ANTI-
Rhumatische Watten.

Ter genezing van de meest ingewortelde rhumatiek, rhumatische tand-, hals- en hoofdpijn, rhumatische kramp en aandoeningen in den rug, in de zijde, enz., bestaat er tot heden geen heilzamer en tevens goedkooper middel, dan de eenig, onnavolgbare en krachtig werkende ***Abshaubbin's of anti-Rhumatische Watten.***

Het nut, dat zij alom stichten, is groot, en trekken daarom de aandacht van iedereen tot zich, ook van de geneeskundigen, die dezelve tegen genoemde kwalen zeer aanbevelen. De uiterst goedkoope prijs van slechts 30 cents per blad, zal ook niemand terug behoeven te houden, om zich aan eene proefneming te wagen, wanneer men slechts zorgt zich de echte aan te schaffen, kenbaar aan de onderteekening der blaauwe omslagen, (waarop de gebruiksaanwijzing en de namen der 200 depôthouders voorkomen) door den bereider en hoofd-dépôthouder

A. BREETVELT Az.
Delft, Groote Markt, nevens de Waag,

die deze Watten o. a. verkrijgbaar heeft gesteld bij:

Wed. J. A. van der Wijk, Assen.
E. Lakke, Meppel.
B. J. van Coeverden, Coevorden.
J. van der Wolde Jr., Hoogeveen.
B. van Wieren, Noordbarge.
K. Timmerman, Steenwijk.
C. A. Faber, Wolvega.
J. G. Swart, Wildervank.
S. Bakker, Stadskanaal.
A. C. Faber, Oosterwolde.
F. A. Fischer, Noordwolde.

En meer Dépôts in andere plaatsen.

BURGERLIJKE STAND

ASSEN van 11—18 Sept. Ondertrouwd: geene. — Gehuwd: Harm van der Heide en Trijntje Klaucke. — Geboren: Jacob, ouders Johannes Klaucke en Janna Pol; Christina Anna, ouders Hendrik Kolthoff en Aaltje Bakker; Jan, ouders Albert Timmer en Hillegien Alberts; Geert, ouders Jan Kok en Mettje Roelofs, Smeenge. — Overleden: Jan Woelders, echtg. van Bonna Drenth, 36 j. en bijna 10 mnd.; Margaretha Andreae, echtgen. van H. der Hofsteenge, 33 j. en ruim 6 mnd.; Antoon Hellendoorn, weduwenaar van Jansje Hoek, 57 j. en ruim 2 mnd.

MARKTBERIGTEN.

ASSEN, 17 Sept. Rogge f 6.50 a f 7.10. Boekweit f 5.00 a f 5.60. Aardappelen f 1.00 a f 1.25. Eijeren f 0.00 a f 0.00 de 100 stuks. Boter per N. pd. 77½ ct. a 80 ct. Stroo f 9.00 a f 10.00 de 500 Ned. pd.

Kool: roode per 100 stuks: f 5.00 a f 9; witte f 3.00 a f 5.00; savoye f 4 a f 8.

Prijs van 6 Ned. ponden Roggebrood op heden: 52 cent.

MEPPEL, 17 Sept. De heden gehouden *eerste* boter-jaarmarkt was vrij druk bezocht. De aanvoer van boter was niet buitensporig groot, daar vele houders terug blijven, in afwachting van hoogere prijzen, zoo als eenige jaren het geval is geweest.

Rogge: jarige f 6.50 a f 6.75; nieuwe f 7.00 a f 7.50, buitenl. f 6.50 a f 7.00. Boekweit: jarige f 6.00 a f 6.50, nieuwe f . a f 7.00, buitenlandsche f 6.00 a f 6.50. Aardappelen f . a f 2.60. 48000 Ned. ponden Boter, per ¼ vat: 1e soort f 42 a f 44; 2e soort f 38.00 a 41.00; 3e soort f 34.00 a . per 1½ Ned. pond f 1.40 a f 1.80.

Vette varkens per Ned. pd. 36 a 40 ct.; magere dito f 12 a . biggen f 7 a f 16; Drentsche Schapen f 3.00 a f 6.50; Friesche dito f . f 14. Huiden per Ned. pd.: Koe- 30 ct., Pinken- 40 ct. . stuk: kalfsvellen f 1.70 a f 1.90. Schapenvellen f 1.20. . denhuiden f 7.00. Wol f 0.00 a f 0.00 per Ned. pd. Honig . a f 00 Was f 92 a f 00, beide per 50 Nederl. ponden.

COEVORDEN, 14 Sept. Rogge f 7-00 a f 7-25. Boekweit f 5-25 a f 7-00. Boter per Ned. pd. 55 cents.

AMSTERDAM, 16 Sept.

TARWE prijshoudend; 131 pd. bonte Pools. f 290; 130 pd. roodbonte dito f 282.

ROGGE onveranderd stil; 122 pd. Pruiss. f 192; 121 pd. Galatz f 188; 120 pond Petersb. f 194; per 2100 Galatz f . Op levering per 2100 kilo najaar vast, voorjaar iets . Oct f 168, 169, 170; Maart en Mei f 173, 172, 173.

GERST flaauw; 100 pd. nieuwe Friesche Winter f 152.

KOOLZAAD op het najaar ½ p. vl., op het voorjaar 1 p. vl. lager; Friesch 63½ p. vl.; op 9 v. olie in Oct. 70 p. vl.; . 70½ p. vl.; April 71½ p. vl.

LIJNZAAD in een doen; 99, 106 pd. Nerva in veiling f . f 11½; 109 pd. dito f 12½.

RAAPOLIE dadelijk en op levering slap; op 6/w. f . vlieg. f 41; 1o. Oct., Nov. en Dec. f 40½, ¼; Mei f . ¼.

LIJNOLIE dadelijk vast, op levering flaauw; op 6/w. f . vlieg. f 48¼; 1o. Oct. f 45¾, ½; Nov. f 44¼, 44 . f 43; voorjaar f 40.

HENNEPOLIE op 6/w. f 49¾; vlieg. f 48¼.

PETROLEUM f 41 a f 00 per 100 kilo in Kons.

RAAPKOEKEN f 74 a f 78.

LIJNKOEKEN f 9 a f 13.

SCHIEDAM, 15 September. Moutwijn f 11. Jenever f . Amst. proef f 17¼.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM. — 1863.

	pCt.	16 Sept.	17 Sept.		pCt.	16 Sept.	17 Sept.
Nederl.				**Polen.**			
Werk. Sch.	2½	64¼	64⁵⁄₁₆	Aand.fl. 500		159½	
dito	3	76¹⁵⁄₁₆	76¹⁵⁄₁₆	Obligatien	4		
dito	4	100⅜	100⅜	**Spanje.**			
Amort.Syn.	3½	94¼		Obligatien	2½	48½	
Handelm.	4½	141¾		Obligatien	3	54⅝	
O.I.Leening	4			Binnenl.	3	51¹¹⁄₁₆	
Aand.H.Spw.				Amortisable		37¼	
ditoRijnsp.	4½			Bew. Coup.		14⅜	
Ned. Bank		180		**Oostenr.**			
Rusland.				Obl. Goll	5		
Obl. Hope	5	102⅛	102¼	dito	4	52½	
Ct. 1831/33	5			Obl. Metall.	5	65⅛	
dito 1840	4	77¾		Ob.RenteA.	5	86⅝	
Or.2e3e4eL.	4			Obl.Nation.	5	70³⁄₁₆	
Cert.5e L.	4			Obl. Metall.	2½	33⅜	
Obl.5eSerie	5			**Belgie.**			
d.1855 6eS.	5	91¼	91	Certificaten	2½		
ditovanAss.	6	54¾		Rothschild	2½		
				Portugal.			
				Obligatien	3	48½	

16 Sept.

De markt leverde heden algemeen weinig bijzonders.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.